

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 793 din 11.11.2020

Dosar nr: 329/2020

Petiția nr: 2758/23.05.2020

Petent

Reclamați: UniCredit Bank SA

Obiect: refuz acordare servicii bancare, criteriul naționalității (canadian)

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1.

Numele, domiciliul și sediul părților

2. UniCredit Bank Oradea cu sediul în Oradea str. Gen. Magheru, nr.2, jud. Bihor

3. UniCredit Bank SA cu sediul în București, Bdul Expoziției, nr. 1F, Sector 1

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

4. Petentul sesizează CNCD cu privire la o posibilă faptă de discriminare săvârșită prin refuzul băncii de a-i deschide un cont bancar în Euro și Lei, atât pe persoană fizică cât și pe persoană juridică.

III. Procedura de citare

5. Având în vedere contextul evoluției epidemiologice determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a informat părțile cu privire la faptul că au posibilitatea de a trimite punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul acestora;

6. Părțile au fost de acord.

IV. Susținerile părților

Susținerile Petentului

7. Petentul, cetățean canadian și asociat unic al SC Armco Solutions SRL cu sediul în Oradea, a solicitat băncii reclamate deschiderea unui cont în Euro și în Lei, atât pe persoană fizică cât și pe persoană juridică.

8. Astfel, petentul susține că a fost discriminat pe criteriul naționalității prin refuzul băncii de a-i oferi serviciile bancare solicitate.

Sușțierile UniCredit Bank SA

9. Reclamata arată că, la data de 09.03.2020, petentul s-a prezentat în sucursala UniCredit Oradea pentru a solicita deschiderea unui cont curent pentru societatea Armco Solutions SRL, la care acesta deține calitatea de asociat unic și administrator.

La data de 10.03.2020, petentul a completat și a înaintat bancii cererea de deschidere de cont și furnizare de produse și servicii bancare pe care aceasta le-a solicitat. În baza specimenului de semnătură depus la Bancă, petentul urma să dețină calitatea de persoană împuternicită cu drept de semnătură în relația cu banca (contul de capital social fiind deschis la o altă bancă).

În conformitate cu prevederile CGA (condițiile generale de afaceri), condiții care i-au fost prezentate petentului, atât în limba română cât și în limba engleză, și pe care și le-a asumat prin semnătură, banca i-a solicitat acestuia pașaportul, însă acesta a declarat că nu are alte documente prezentând doar permisul de conducere și o copia a certificatului de cetățenie emis de autoritățile canadiene.

Astfel, reclamata susține că în cazul persoanelor fizice nerezidente, documentele care certifică identitatea și domiciliul/rezidența sunt pașaportul, pentru cetățenii non-UE sau carte de identitate emisă de țara de origine, pentru cetățenii Uniunii Europene.

10. Referitor la mențiunea petentului, conform căreia banca i-a refuzat deschiderea unui cont curent în calitate de persoană fizică, reclamata susține că nu a fost identificată depunerea unei astfel de cereri.

La data de 11.03.2020, dna Avocat , în calitate de reprezentant convențional al petentului a depus o cerere prin care solicita motivul pentru care nu i s-a deschis cont petentului, însă împuternicirea avocațională nu era conformă cu statutul profesiei de avocat.

Având în vedere cele de mai sus, reclamata susține că petentul nu a fost discriminat pe criteriul naționalității ci nu a îndeplinit condițiile solicitate de bancă, în conformitate cu legea.

V. Motivele de fapt și de drept

11. În fapt, Colegiul Director reține un posibil refuz al băncii de a oferi servicii bancare pe criteriul naționalității.

12. În drept, sub aspectul incidenței preverilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 alin. 1 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

13. Același raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, prevăzută în art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate nu este direct. În situația discriminării indirecte, ne plasăm în câmpul de aplicare al unui criteriu aparent neutru, la prima vedere, ceea ce scoate din discuție un raport de cauzalitate direct, însă în fapt se produce un dezavantaj față de o persoană sau față de un grup de persoane în raport cu o caracteristică sau un criteriu de discriminare interzis. În ceea ce privește existența acestei legături de cauzalitate între tratamentul diferit și criteriul interzis s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 și Decizia civilă nr. 2758/2009.

14. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

De asemenea, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre **criteriile** prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit.

15. Raportat la cele de mai sus, Colegiul director trebuie să analizeze dacă reclamata i-a încălcat petentului un drept recunoscut de lege în baza unui criteriu interzis. Din sesizare și documentele depuse la dosar se reține că petentul invocă încălcarea dreptului la servicii bancare pe motiv că este cetățean canadian.

Astfel, Colegiul reține, din susținerile petentului, că banca a refuzat deschiderea unui cont în Euro și Lei, atât pe numele său, ca persoană fizică, cât și al societății, ca persoană juridică.

De asemenea, Colegiul reține, din susținerile bancii, faptul că petentul nu a îndeplinit condițiile cerute de legislație pentru deschiderea unui cont curent. În acest sens, banca arată că i-a solicitat petentului pașaportul, însă acesta a declarat că nu are alte documente prezentând doar permisul de conducere și o copia a certificatului de cetățenie emis de autoritățile canadiene. Nu în ultimul rând, reclamata arată că nu a fost identificată depunerea unei cereri de deschidere a unui cont curent pe numele petentului, în calitate de persoană fizică.

16. Având în vedere cele de mai sus, Colegiul director reține că nu se întrunesc elementele unei fapte de discriminare, din lipsă de legătură de cauzalitate între criteriul invocat (naționalitate) și faptă. Petentului nu i s-a încălcat dreptul la servicii bancare pe criteriul naționalității, ci pentru că nu a îndeplinit condițiile solicitate de bancă, conform legii.

17. Astfel, raportul de cauzalitate între fapta imputată și criteriul invocat nu poate fi reținut, în sensul art. 2 alin.1, art. 2 alin.3 sau art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Or, astfel cum a statuat și Înalta Curte de Casație și Justiție „O.G. nr. 137/2000 analizează fapte de discriminare care prin criteriile mai sus anunțate (n.n. art. 2 alin.1) se diferențiază de fapte care sunt de natură să producă aceleași consecințe, dar intră sub incidența altor acte normative” (A se vedea Decizia nr. 1530 din 19 martie 2009, Înalta Curte de Casație și Justiție).

Colegiul director nu poate reține că faptele imputate în sarcina reclamatei au fost determinate de criteriul invocat de petent, respectiv criteriul etnic.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definită în art. 2 alin. din O.G. nr. 137/2000 republicată;
2. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 11.11.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN- Membru, GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVÁN –Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD

Data redactării: 18.11.2020

Redactat și motivat de A.P.G. și H.G

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.